

Гендерні аспекти архітектури програми розвитку аграрного сектору економіки України

¹Фесенко Т.Г., ²Фесенко Г.Г.,

¹ Луганський національний аграрний університет,

² Харківський національний університет міського господарства ім. А.Н. Бекетова

На теперішній час важливою складовою державної політики є вирішення питань щодо досягнення гендерної рівності, втілення міжнародних стандартів відносно дотримання рівних прав жінок та чоловіків у суспільстві. Забезпечення рівності прав жінок і чоловіків не лише гармонізує розвиток громадянського суспільства, а й сприяє більш стабільному розвитку всіх галузей економіки. Гендерний індикатор – один з головних показників стратегій і перспективності виконання програм [1]. Жодна міжнародна організація не підтримує програми та проекти, в яких відсутній гендерний індикатор. Адже «забезпечення гендерної рівності» визначено однією з цілей сталого розвитку 2016-2030 (Саміт ООН, 2015) [2]. Саме тому гендерна компонента має бути присутня в усіх державних програмах розвитку України, у т. ч. аграрного сектору [3].

З метою окреслення гендерного контексту Державної програми розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року (далі Програми), пропонується: по-перше, висвітлити гендерні проблеми, дотичні до концепції Програми; по-друге, продемонструвати можливу кореляцію архітектури Програми залежно від рівня включення гендерних підходів.

У концепції Програми зазначається, що аграрний сектор України формує продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та створює соціально-економічні умови сільського розвитку [4]. Ситуація, що склалася у вітчизняному аграрному секторі, створює низку викликів. З одного боку, вітчизняний АПК посідає більше чверті відсотків у товарній структурі українського експорту (у т.ч. перше місце на світовому ринку олії соняшникової, друге місце – за експортом зернових (без рису) [4]. З іншого, вітчизняний рівень споживання основних продуктів харчування на одну особу менше від раціональних науково-обґрунтованих норм (молока – на 42%, м'яса – на 34%, рибної продукції – на 30%, плодів – на 30%, винограду у свіжому вигляді – на 75% та вин столових – на 90%) [4]. Відчувається недостатність обсягів виготовлення високобілкових консервованих продуктів на основі м'яса та риби, а також продуктів для лікувально-профілактичного харчування. Розвиток аграрного сектору, що є одним з найбільш важливих в економіці України, потребує якісних перетворень, спроможних забезпечити не тільки підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва на внутрішньому та зовнішньому ринках, а передусім продовольчу безпеку держави.

Гендерні особливості проблеми продовольчої безпеки полягають, передусім, у врахуванні особливої репродуктивної ролі жінок. Відсутність (чи значні обмеження) доступу жінок до здорової та якісної їжі негативно позначається на процесах соціального відтворення нації. Адже стан репродуктивного здоров'я безпосередньо залежить від споживання жінками поживних речовин, а їх відсутність або недостатня кількість призводить до хронічних захворювань, що унеможливлюють повноцінне виконання репродуктивних функцій. Гендерна асиметрія у споживанні продуктів харчування має соціально-економічне пояснення, оскільки жінки зайняті переважно у низькооплачуваних секторах ринку праці (у т.ч. у сільськогосподарському), а також у значно більшій мірі зайняті у неоплачуваній репродуктивній праці (турботі за дітьми, членами родини похилого віку тощо). Усвідомлюючи особливу репродуктивну роль жінки у процесі соціального відтворення, Програма має включати діяльність, спрямовану на вирішення питання доступу жінок до якісних продуктів харчування та проблеми фемінізації бідності,

Слід також зазначити, що жінки відіграють ключову роль у виробництві продуктів харчування (від 50 до 90% сільськогосподарської робочої сили), й при цьому піддаються не тільки професійно-економічним ризикам (низький статус та зарплата), а й екологічним. Хімізація сільського господарства, використання пестицидів, гербіцидів та інших токсичних речовин негативно впливають на репродуктивне здоров'я (у т.ч. безпліддя, мертвонародження, вроджені вади розвитку дитини). Вплив цих хімічних речовин також дуже шкідливий для жінок з грудними дітьми, бо пестициди скорочують тривалість лактації, що в кінцевому результаті впливає на здоровий розвиток дітей. Відомо, що перевагою грудного годування є передача імуноглобуліну, який допомагає формувати імунну систему дитини, від матері до дитини; втім діти, народжені від матерів, які включені у «хімічне» виробництво харчових продуктів, мають більш високий ризик до інфекційних захворювань. Зниження «екологічних ризиків» безпосередньо залежать від переходу аграрного сектору на органічне виробництво.

Саме тому цілком логічним та таким, що відповідає викликам, виглядає формулювання мети Програми як «створення організаційно-економічних умов для ефективного соціально спрямованого розвитку аграрного сектору...» [4-5]. Разом з тим, слід відзначити смислові трансформації місії Програми, що відбулися на етапі від розробки концепції Програми до проекту Програми, передусім у визначенні кола бенефіціарів у напрямку його суттєвого скорочення: від «населення» до «виробників». Порівняно з концепцією, у проекті Програми зникає така складова мети як «задоволення потреб внутрішнього ринку», і разом з тим посилюється гендерна сенситивність місії завдяки включенню принципу «забезпечення рівності всіх товаровиробників» (таблиця).

Таблиця.

Компаративний аналіз формулювання мети в концепції та проекті
Державної програми розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року

Концепція Програми	Проект Програми
створення організаційно-економічних умов для ефективного соціально спрямованого розвитку аграрного сектору	
..., стабільного забезпечення населення якісною та безпечною вітчизняною сільськогосподарською продукцією та промисловості сільськогосподарською сировиною, виробництво продукції з високою доданою вартістю, нарощування обсягів на світовому ринку сільськогосподарської продукції та продовольства	... економіки України та підвищення його конкурентоспроможності шляхом ефективного використання природних та людських ресурсів, стимулювання розвитку малих і середніх виробників, а також сільських родин до товарного сільськогосподарського виробництва, просвітництва виробників, забезпечення рівності всіх товаровиробників у доступі до фінансових ресурсів, удосконалення форм і методів державної підтримки, її прозорості, прогнозованості та системності

Для врахування гендерних аспектів у вітчизняному розвитку аграрного сектору пропонується наступна концептуальна модель архітектури Програми, що передбачає включення гендерно-сенситивної інформації на усіх етапах управління: від формулювання місії до кінцевих результатів (рисунк).

Рисунок. Концептуальна модель архітектури Програми з гендерно-сенситивними вставками

Література

1. Fesenko T. Gender Mainstreaming as a Factor of Project Management Maturity [Text] / Управління розвитком складних систем. – 2015. – №23. – С. 5-10.
2. Цілі Сталого Розвитку 2016-2030 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholitit/tsili-staloho-rozvytku>.
3. Gender in Agriculture: Closing the Knowledge Gap [Текст] / edited by Agnes R. Quisumbing, Ruth Meinzen-Dick, Terri L. Raney, André Croppenstedt, Julia A. Behrman, Amber Peterman, editors – Dordrecht : Rome, Italy : Springer ; Food and Agricultural Organization of the United Nations, 2014. – 444 p.
4. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822>.
5. Проект Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/apk?nid=1051>

УДК 005:621.1:338.28

Моделирование процессов управления коммуникациями региональных проектов энергосбережения

¹Харитонов Ю.М., ²Фоменко Г.В.,

¹Центр прикладных исследований в энергетике Национального университета кораблестроения имени адмирала Макарова,

²Контактный центр Николаевской области

В настоящее время проектам энергосбережения уделяется большое внимание, что объясняется рядом факторов, среди которых следует отметить: низкую конкурентоспособность отечественной промышленности, вызванную их значительной энергоемкостью, а также высокие удельные затраты энергоресурсов в бюджетной сфере [1,2].

Одним из направлений, обеспечивающих эффективность проектов энергосбережения, следует считать их формирование и реализацию на основе методологии теории управления проектами [3].

Выполненный анализ проведенных исследований показал, что по отношению к региональным проектам энергосбережения не решена задача планирования управления коммуникациями. В общем случае, планирование управления коммуникациями — процесс разработки соответствующего подхода и плана для коммуникаций проекта на основе потребностей и требований заинтересованных сторон в информации, а также имеющихся активов организации [4].

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ
ДП НВКГ «ЗОРЯ-МАШПРОЕКТ»
АКАДЕМІЯ НАУК СУДНОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

**УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ:
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

МАТЕРІАЛИ

XII Міжнародної науково-практичної конференції

13–16 вересня 2016 року

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв*

УДК 338.28
У 66

ОРГАНІЗАТОРИ:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ ДП НВКГ «ЗОРЯ–МАШПРОЕКТ»
АКАДЕМІЯ НАУК СУДНОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

**Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.**

Відповідальний за випуск
Кошкін Костянтин Вікторович

Управління проектами: стан та перспективи : матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції. — Миколаїв : НУК, 2016. — 196 с.

У збірнику наведені матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління проектами: стан та перспективи». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

УДК 338.28

Молоканова В.М. , Управління стратегічним розвитком регіонів на основі проектної методології	102
Москалюк А.Ю., Пуріч В.М. , Оцінка ступенів ризику промислових систем підприємства як елемент проектного менеджменту з охорони праці	103
Незри А.О., Олех Г.С., Колеснікова К.В. , Спрощення структури системи менеджменту якості верстатобудівного підприємства за допомогою закону Деметри	105
Новохацька Д.В. , Медіація як спосіб підвищення ефективності ІТ-проектів	107
Ноздріна Л.В. , Особливості МООС-проектів	108
Олейник А.А. , Практика создания компании в сфере обучения и развития детей с использованием фрилансеров, вместо штатных сотрудников	110
Олексюк В. М. , Особливості управління ризиками в проекті відкриття готелю для тварин	112
Олех Т.М., Гогунський В.Д. , Процедура оценки воздействия на окружающую среду	113
Паливода С.О. , Процедура оценки воздействия	115
Панасюк В.В. , Практика постановки цілей до проекту підвищення ефективності розробки програмних продуктів за рахунок впровадження в компанії AGILE- методології	116
Пасічник В.В., Савчук В.В. , Клас проектів «Туристична екскурсія»: мета, завдання, методи управління	118
Петренко В.О., Мазов М.М. , Управління портфелем інноваційних проектів у контексті сталого розвитку	119
Пітерська В.М. , Проектно-орієнтоване управління інноваційною організацією	120
Погорелова Е.В., Марущак І.А. , Картографический метод оценки водных ресурсов	122
Погорелова Е.В., Марущак І.А. , Интегрированная система управления водными ресурсами для реки Южный Буг	123
Подаєнко М.Ю. , Формування ієрархії процесів управління вартістю в проектах розвитку систем теплопостачання	125
Ратушний Р.Т., Щербаченко Н.А. , Моделирование проектов пожаротушения в населенных пунктах	127
Рач В.А., Медведева Е.М. , Триада парадигма управления проектами – основа теории практики Agile в ИТ и других областях деятельности	128
Рыжков А.С. , Проблемы управления международными учебными проектами	129
Рыжков А.С. , Анализ управления международными учебными проектами НУК за 2008 – 2016 годы	130
Рыжков А.С. , Механизм реализации специализированной программы сквозной подготовки «младший специалист (младший бакалавр) – бакалавр»	131
Семенчук Е.Л. , Предложения по развитию стратегий в сфере судоходства	132
Семко І. Б., Бедрій Д.І. , Застосування методів управління ризиками проектів енергетичних компаній	134
Сидорчук О.В., Днесь В.І., Сіваковська О.М., Сятковський О.А. , Ідентифікація конфігурації проектного середовища у портфелях збирання ранніх зернових культур	135
Сидорчук О.В., Дуганець В.І., Лукас В.Л. , Статистичні моделі агрометеорологічних умов у проектах збирання сільськогосподарських культур	137
Слободян С.О. , Проблеми кадрового забезпечення суднобудівної галузі України	138
Сухонос М.К., Старостіна А.Ю., Медведева Т.О. , Проблемні аспекти управління командою державних програм розвитку житлово-комунального господарства	140
Тарасевич А.В. , Развивающиеся проекты	142
Тесленко П.А. , Еволюційне управління проектами	143
Тимочко В.О. , Підвищення ефективності використання технічних ресурсів у проектах сільськогосподарських підприємств	145
Тригуба А.М., Тригуба І.Л., Боярчук О.В. , Метод прогнозування показників цінності проектів виробництва молочних продуктів	146
Усікова О.М., Усіков О.О. , Методологічні засади проектів безпечного розвитку в умовах екологічних трансформацій	148
Фарионова Т.А., Ворона М.В. , Механизмы формирования инновационных проектов развития электротранспорта	150
Федорович О.Е., Прончаков Ю.Л. , Модели и методы информационной поддержки логистики развивающихся предприятий	151
Фесенко Т.Г., Фесенко Г.Г. , Гендерні аспекти архітектури програми розвитку аграрного сектору економіки України	152
Харитонов Ю.М., Фоменко Г.В. , Моделирование процессов управления коммуникациями региональных проектов энергосбережения	154
Харитонов Ю.Н., Колосовский Д.В. , Развитие энергосервисной компании на основе модели матричной технологии проактивного управления	156